

Kamer van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1988

24 MAART 1988

WETSVOORSTEL

tot regeling van het beroep op de vrijgevigheid van de bevolking

(Ingediend door de heer Jérôme)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Onder de personen en de instellingen die een beroep doen op de vrijgevigheid van de bevolking, bevinden zich ook bedriegers en naïevelingen die de straten van ons land afschuimen om geld en allerlei voorwerpen in te zamelen, onder het voorwendsel dat deze giften bestemd zijn voor een of ander humanitair doel. Deze personen krijgen eveneens onder verscheidene vormen, steun en toelagen van overheidswege en, daarenboven, het beschermheerschap van personen die boven alle verdenking staan.

Het wordt hoog tijd dat daaraan een einde wordt gemaakt want elk jaar worden zo miljarden franken verduisterd, waardoor verdienstelijke organisaties benadeeld worden.

Hoe wordt tegenwoordig een beroep gedaan op de vrijgevigheid ?

- 1) Het werven van leden door de verkoop van lidmaatschaps- of steunkaarten.
- 2) Het aanbieden van intekenlijsten.
- 3) Het bezorgen aan huis van stortingsformulieren, eventueel met bijvoeging van een prospectus.
- 4) Het inzamelen van goederen, bijvoorbeeld kleding en levensmiddelen.
- 5) De verkoop van vignetten, toegangskaarten, kalenders of andere voorwerpen met symbolische waarde.

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1988

24 MARS 1988

PROPOSITION DE LOI

réglementant les appels à la générosité de la population

(Déposée par M. Jérôme)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Parmi les personnes et les organisations qui font appel à la générosité du public, il se trouve des escrocs et des naïfs qui écument les rues de notre pays, afin de collecter argent et objets divers, sous prétexte que ces dons sont destinés à l'un ou l'autre objectif humanitaire. Ces personnes obtiennent également diverses formes de soutien et de subsides des autorités publiques, ainsi que le patronage de personnes au-dessus de tout soupçon.

Il est urgent de mettre fin à cet état de choses car, chaque année, des milliards de francs sont détournés ainsi, lésant les organismes qui sont recommandables.

Comment se font actuellement les appels à la générosité ?

- 1) Le recrutement de membres par vente de cartes de membre adhérent ou de soutien.
- 2) La présentation de listes de souscription.
- 3) La remise à domicile de bulletins de versement, éventuellement accompagnés d'un prospectus.
- 4) La collecte de biens, par exemple de vêtements et de vivres.
- 5) La vente de vignettes, cartes de participation, calendriers ou autres objets ayant une valeur symbolique.

- 6) Het verzoek om giften, de bedelarij.
- 7) Loterijen of tombola's.
- 8) De verkoop, eventueel door leurhandel, van allerlei produkten en tijdschriften waarbij een beroep wordt gedaan op de vrijgevigheid.
- 9) Oproepen door middel van de informatiemediën, telefoon of brief.
- 10) De vraag om giften van overheidsinstanties.

Wie kan een beroep doen op de vrijgevigheid?

Om het even welke natuurlijke of rechtspersoon, en zelfs feitelijke verenigingen, bekende of onbekende.

De huidige regeling

Met de huidige regeling is het niet mogelijk de misbruiken te bestrijden. zij houdt enkel rekening met inzamelingen met het oog op het verlichten van de armoede. Zij eist geen waarborgen betreffende de geloofwaardigheid van de initiatiefnemers. Zij biedt onvoldoende controlemiddelen en voorziet niet in sancties.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELN

Artikel 1

Oplichters die zich op alle mogelijke manieren aandienen, behoren hoe dan ook te worden geweerd. Een aantal gevallen vallen niet onder toepassing van de wet, bijvoorbeeld die waarin een beroep gedaan wordt op de vrijgevigheid om een wetenschappelijk of cultureel doel te bereiken.

Art. 2

In het voorstel dienen alle middelen onder de ogen te worden gezien met inbegrip van die welke in de toekomst zouden kunnen worden toegepast. Zo bestaat er thans geen regeling op het stuk van oproepen via de telefoon of voor de verkoop van tijdschriften waarbij een of ander oogmerk nagestreefd wordt. Verzoeken gericht aan de overheid vallen eveneens onder toepassing van deze wet, want oplichters kunnen nog altijd V.Z.W.'s oprichten of initiatieven nemen die slechts op papier bestaan en zij kunnen ook bij plaatselijke of nationale instanties gaan aankloppen. Het gebeurt dat de overheid initiatieven financiert of giften in geld dan wel in natura toekent zonder enige waarborg omtrent de bestemming van die steun.

Een paar voorbeelden: Een natuurlijke of een rechtspersoon vraagt aan een gemeente een financiële toelage om een activiteit te organiseren ten

- 6) La demande de dons, la mendicité.
- 7) Les loteries ou tombolas.
- 8) La vente, éventuellement par colportage, de produits divers et de périodiques accompagnés d'un appel à la générosité.
- 9) Les appels par les médias d'information, téléphone et correspondance;
- 10) La sollicitation de dons auprès des pouvoirs publics.

Qui peut faire appel à la générosité?

N'importe quelle personne physique ou morale, et même les associations de fait, connues ou inconnues.

La réglementation actuelle

La réglementation actuelle ne permet pas d'éliminer les abus. Elle limite sa portée aux appels effectués en vue de soulager la misère. Elle n'exige aucune garantie concernant la crédibilité des organisateurs. Elle ne prévoit qu'insuffisamment les moyens de contrôle et ne prévoit pas de sanctions.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

Il faut fermer toutes les portes aux échappatoires qu'utilisent les escrocs. Actuellement, certains domaines tombent en dehors de la loi, par exemple, les appels à la générosité, en vue de promouvoir un objectif scientifique ou culturel.

Art. 2

Il faut également englober toutes les méthodes qui sont utilisées ou qui pourraient l'être dans l'avenir. Actuellement, par exemple, il n'y a aucune réglementation en ce qui concerne les demandes par téléphone ou la vente de périodiques, en vue de promouvoir un objectif quelconque. Les sollicitations aux pouvoirs publics tombent également sous l'application de cette loi, car actuellement des escrocs peuvent constituer des personnes morales ne poursuivant pas de but lucratif ou lancer des initiatives qui n'existent que sur papier et demander une aide aux pouvoirs locaux ou nationaux. Il arrive que des gestionnaires publics financent ces initiatives ou accordent des dons en argent ou en nature sans avoir de garantie quant à l'utilisation de cette aide.

Quelques exemples: Une personne physique ou morale demande à une autorité communale un subside financier pour organiser une activité en faveur

voordele van de kinderen of bejaarden van die gemeente. Een natuurlijke of een rechtspersoon vraagt een gemeentenzaal of een provinciaal domein te mogen gebruiken om er ten behoeve van een liefdadig werk een schouwspel op te voeren. Een natuurlijke of een rechtspersoon wendt zich tot het A.B.O.S. voor een ontwikkelingsproject in de derde wereld. Die drie gevallen waarin een beroep gedaan wordt op de vrijgevigheid, zullen eveneens bij deze wet geregeld worden. De betrokken overheid zal het advies van de controlecommissie inwinnen alvorens te besluiten de gevraagde hulp al dan niet toe te kennen. Loterijen of tombola's waarbij een beroep gedaan wordt op de vrijgevigheid, vallen onder toepassing van de wet op de tombola's en van deze wet.

Art. 3

Er mag geen afbreuk worden gedaan aan initiatieven die uitgaan van eerbiedwaardige organisaties mits die initiatieven zich richten tot een beperkte groep en de verantwoordelijkheid ervoor berust bij een toereikend aantal personen die het in hen gestelde vertrouwen niet beschamen.

Paragraaf 3 heeft betrekking op scholen, erkende bewegingen, service-clubs (Lions, Rotary) en dergelijke en niet op verenigingen waarin fictieve leden en uitgenodigden zouden worden opgenomen om fondsen te vergaren.

Art. 4

1) Het statuut van rechtspersoon die geen winstoogmerk nastreeft, is noodzakelijk, zoniet zijn de organisatoren hoegenaamd niet juridisch aansprakelijk. De oogmerken behoren duidelijk te worden omschreven en in geval van ontbinding mag het geld niet in de zakken van de vennoten verdwijnen.

Teneinde louter plaatselijke initiatieven op het gebied van onderlinge hulpverlening mogelijk te maken, wordt aan feitelijke verenigingen toestemming verleend om een nauwkeurig omlind en beperkt project te realiseren. Wij denken hier bijvoorbeeld aan personen die in hun wijk geld inzamelen om een gezin van diezelfde wijk dat door het noodlot getroffen werd, te hulp te komen en de gevolgen van een en ander dank zij een financiële tegemoetkoming te lenigen of weg te nemen.

2) Sommige instellingen hebben geen concrete realisaties op het oog. Zij zamelen geld in om personen te helpen die wegens een of andere ramp in benarde omstandigheden leven of om instellingen met een humanitair doel te steunen. Naast enkele grote bekende en eerbiedwaardige instellingen zijn er echter een groot aantal instellingen die onder het mom van allerlei vage oogmerken, aanzienlijke bedragen inzamelen waarvan het grootste gedeelte

des enfants ou des personnes âgées de la commune. Une personne physique ou morale demande à utiliser une salle communale ou un domaine provincial pour y organiser un spectacle au bénéfice de telle ou telle initiative charitable. Une personne physique ou morale demande un financement de l'A.G.C.D. pour réaliser une initiative de développement dans le Tiers-Monde. Ces trois formes d'appels seront également réglementées par la présente loi. L'autorité publique concernée demandera l'avis de la commission de contrôle avant de décider si oui ou non elle accorde l'aide demandée. Les loteries ou tombolas organisées avec appel à la générosité sont soumises à la législation sur les tombolas et à la présente loi.

Art. 3

Il ne faut pas nuire aux initiatives qui peuvent être prises par des organisations respectables pour autant que ces initiatives s'adressent à des collectivités limitées et tombent sous la responsabilité d'un nombre suffisant de personnes dignes de la confiance qu'ont placée en eux leurs adhérents.

Le § 3 vise les écoles, les mouvements reconnus, les clubs-service (Lions, Rotary ...) et non pas des associations qui réuniraient des membres fictifs et des invités en vue de rassembler des fonds.

Art. 4

1) Le statut de personne morale ne poursuivant pas de but lucratif est nécessaire, sinon les organisateurs n'ont aucune responsabilité juridique. Les objectifs doivent être clairement définis et, en cas de dissolution, l'argent ne doit pas disparaître dans les poches des associés.

Afin de permettre des initiatives purement locales d'entraide, il est accordé à des associations de fait de réaliser un objectif précis et limité. Nous avons pensé par exemple, aux personnes qui organisent un appel de fonds dans leur quartier afin de venir en aide à une famille de ce même quartier qui a été frappée par un malheur dont les effets peuvent être atténués ou éliminés grâce à une aide financière.

2) Certains organismes n'ont pas de réalisations concrètes comme objectifs. Ils rassemblent des moyens financiers en vue d'aider des personnes démunies pour cause de catastrophe ou afin d'aider des organismes qui ont un objectif humanitaire. A côté de quelques grands organismes connus et respectables, il existe une multitude d'organisations qui, sous couvert d'objectifs peu définis, collectent des sommes considérables dont la majeure partie disparaît, dont

verdwijnt, een ander gedeelte moet dienen om de algemene kosten te dekken en het kleinste gedeelte aan sociale organisaties geschonken wordt teneinde hun actie te rechtvaardigen.

Wij mogen ervan uitgaan dat de organisatoren die de vrijgevigheid van de bevolking aldus in de juiste banen willen leiden, bij hun optreden alleen gedreven worden door edelmoedige motieven waaraan iedere vorm van eigenbelang vreemd is. Wie niet aan dat criterium beantwoordt, moet worden uitgesloten.

De controlecommissie en de instanties die hun instemming zullen betuigen, moeten de criteria van § 2 kunnen hanteren om misbruiken allerhande zoveel mogelijk te beperken.

Misbruiken worden in verschillende gevallen geconstateerd :

Het is nutteloos dat nieuwe projecten de reeds genomen initiatieven van degelijke verenigingen overlappen en het is al even nutteloos problemen te zoeken waar er geen zijn.

Het aantal vennoten dient toereikend te zijn om interne misbruiken te kunnen opsporen en te betuigen. Verwanten bezoldigen is een verkapt middel om het eigenbelang te dienen. Als de algemene kosten te hoog zijn, zou het voor het publiek beter zijn dat men het over een andere boeg gooit.

Er bestaan heel wat misbruiken op het vlak van de medewerkers die huis-aan-huis werk verrichten, van dubbelzinnige benamingen die verwarring stichten bij het publiek, alsmede van bedrieglijke en misleidende referenties.

In afwijking van het bovenstaande kan een vereniging die wel bekend is in de zone waar zij een zichtbare en controleerbare activiteit uitoefent bij de bewoners van die zone gaan aankloppen voor financiële steun om haar te helpen haar oogmerken te bereiken.

Zo kan een kindertehuis, naast de subsidies die het ontvangt, bijvoorbeeld de hulp van de bevolking behoeven om het welzijn van de kostgangertjes te verbeteren. Hoe het ingezamelde geld gebruikt wordt, is door de gevers gemakkelijk te controleren mits zij in de zone wonen waar het werk bekendheid geniet.

Benevens de toekenning van de vergunning moeten de instellingen bepaalde verplichtingen nakomen op het stuk van de boekhouding, de aanwending van de eigenlijke vergunning alsmede het gebruik van de benaming en andere letterwoorden om het publiek niet op een dwaalspoor te brengen.

Art. 5

Handelsondernemingen, met uitzondering van de financiële instellingen, mogen geen steun verlenen aan rechtspersonen die geen winstoogmerk nastreven en die een beroep doen op de vrijgevigheid, door de oproepen ervan te verspreiden of tombolabiljetten te verkopen. Voor de door de derde begane

une partie couvre des frais généraux et dont une petite partie est donnée à des organisations sociales afin de justifier l'action entreprise.

Nous pouvons partir du principe que les organisateurs qui veulent ainsi canaliser l'aide de la population n'agissent que par générosité et ne recherchent aucun profit personnel. Tous les autres doivent être exclus.

La commission de contrôle et les autorités qui donneront leur accord doivent pouvoir utiliser les critères du § 2 pour limiter au maximum tous les abus possibles.

Ces abus se rencontrent dans les différents points soulevés :

Il est inutile de faire double emploi avec des organisations valables qui font déjà ce que les auteurs du nouveau projet veulent faire. Il est inutile aussi d'inventer des problèmes non-existants.

Le nombre des associés doit être suffisamment élevé pour que des abus internes puissent être décelés et réprimés. Rémunérer des proches est un moyen détourné pour obtenir un profit personnel. Si les frais généraux sont trop élevés, le public aurait avantage à passer par d'autres canaux.

Beaucoup d'abus se situent au niveau des démarcheurs, des dénominations équivoques qui abusent le public, de références fallacieuses qui induisent en erreur.

Par dérogation à ce qui précède, une association bien connue dans le territoire où elle exerce une activité visible et contrôlable peut s'adresser aux habitants de ce territoire afin d'obtenir un apport financier pour aider à la réalisation de ses objectifs.

Une maison d'hébergement pour enfants, par exemple, peut avoir besoin, à côté des subsides qu'elle obtient, de l'aide de la population pour améliorer le bien-être de ses pensionnaires. L'utilisation de l'argent récolté est facilement contrôlable par les donateurs, pour autant qu'ils habitent dans le rayon territorial dans lequel l'œuvre est connue.

Parallèlement à l'octroi de l'autorisation, les organismes doivent respecter certaines obligations en matière de comptabilité, d'utilisation de l'autorisation elle-même et à l'emploi de dénomination et autres sigles afin de ne pas induire le public en erreur.

Art. 5

Des entreprises commerciales, exception faite des organismes financiers, ne peuvent apporter leur aide aux personnes morales ne poursuivant pas de but lucratif qui organisent des appels à la générosité en diffusant ces appels ou en vendant des billets de tombola. Tout abus commis par la tierce personne

misbruiken is de organiserende rechtspersoon die geen winstoogmerk nastreeft evenwel aansprakelijk. Derden mogen uit hun optreden geen materieel voordeel halen.

Art. 6

Thans worden veel misbruiken gepleegd door ambulante verkopers die beweren produkten te verkopen ten voordele van een werk of van een beschutte werkplaats voor minder-validen. Het gaat hier doorgaans om leugenachtige beweringen en zelfs indien een dergelijke bewering voor een deel waar mocht zijn, dient zij nog als een misbruik te worden aangemerkt want op het stuk van koop en verkoop mag men zich door geen andere criteria laten leiden dan die welke verband houden met de kwaliteit en de prijs.

Art. 7

Dit artikel heeft betrekking op de inzamelingen georganiseerd door allerlei ambtenarenkorpsen die wegens hun invloed druk kunnen uitoefenen op degenen tot wie zij zich richten of deze laatsten kunnen afdreigen. Wanneer bijvoorbeeld politiemannen of brandweerlieden in uniform geld inzamelen voor hun werken, voelen de mensen zich verplicht te geven. Zij voelen zich eveneens « verplicht » wanneer het verzoek uitgaat van ambtenaren, leerkrachten, geneesheren of andere personen die druk kunnen uitoefenen.

Art. 8

Zonder controlecommissie zou deze wet geen uitwerking hebben.

De Identificatiedienst beschikte in 1976, vóór zijn ontbinding, over een dergelijke commissie, waarin naast eigen specialisten vertegenwoordigers zaten van :

- het Ministerie van Binnenlandse Zaken;
- het Ministerie van Middenstand;
- het Ministerie van Justitie;
- het Ministerie van Financiën;
- de Rijkswacht;
- de Politie;
- de gemeentelijke overheid (Brussel);
- de provinciale overheid (Brabant).

Die commissie stelde de Dienst in staat een grond advies uit te brengen omtrent alle organisatoren van initiatieven waarbij een beroep op de vrijgevigheid gedaan werd. Het secretariaat en de administratieve infrastructuur van de commissie werden uiteraard door de Identificatiedienst verzorgd.

tombe toutefois sous la responsabilité de la personne morale ne poursuivant pas de but lucratif organisatrice. Les tierces personnes ne peuvent trouver aucun profit matériel dans leur intervention.

Art. 6

Beaucoup d'abus sont commis actuellement par des entreprises commerciales et par des vendeurs ambulants qui prétendent vendre des produits au profit d'une œuvre ou d'un atelier protégé pour handicapés. Généralement, il s'agit d'affirmations mensongères. Même si cette affirmation était partiellement vraie, il faut la considérer comme un abus car, en matière de vente et d'achat, il ne faut pas se laisser guider par d'autres critères que ceux qui concernent la qualité et le prix.

Art. 7

Cet article vise les collectes organisées par divers corps de fonctionnaires qui, de par leurs missions, peuvent exercer une pression ou une menace sur les personnes auxquelles ils s'adressent. Lorsque, par exemple, des policiers ou des pompiers en uniforme collectent pour leurs œuvres, les personnes se sentent « obligées » de donner de l'argent. Elles se sentent également « obligées » lorsque la demande vient de fonctionnaires, d'enseignants, du corps médical et d'autres dépositaires de moyens de pression.

Art. 8

Sans commission de contrôle, la présente loi n'aurait aucun effet.

En 1976, avant sa dissolution, l'Office d'identification disposait d'une telle commission comprenant, outre ses propres spécialistes, des représentants :

- du ministère de l'Intérieur;
- du ministère des Classes moyennes;
- du ministère de la Justice;
- du ministère des Finances;
- de la gendarmerie;
- de la police;
- des autorités communales (Bruxelles);
- des autorités provinciales (Brabant).

Cette commission permettait à l'Office d'émettre un avis valable sur tous les organisateurs d'appel à la générosité. Le secrétariat et l'infrastructure administrative de la commission était bien entendu assuré par l'Office d'identification.

De commissie dient te beschikken over een administratieve infrastructuur bestaande uit :

- een secretariaat;
- publikatiemiddelen;
- een uitgebreide documentatie over de wetgeving in verband met de persoonsgebonden aangelegenheden en de instellingen die zich bezighouden met het sociale leefmilieu in de ruimste zin van het woord.

Die infrastructuur is voorhanden bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken, maar beter nog lijkt het ons aan dit secretariaat een bepaalde autonomie qua optreden en voorlichting te geven door het toe te vertrouwen aan het Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie dat in de plaats is gekomen van de Identificatiedienst en thans reeds over de noodzakelijke documentatie en publikatiemiddelen beschikt. Dit centrum functioneert reeds in samenwerking met de gemeentelijke, provinciale, gewestelijke, communautaire en nationale autoriteiten en volgt van nabij de gevallen waarin een beroep gedaan wordt op de vrijgevigheid.

Door de infrastructuur van de commissie aan dit bestaande centrum toe te vertrouwen, kunnen ook de uitgaven tot een minimum worden beperkt. Men zou ermee kunnen volstaan een overeenkomst met die instelling aan te gaan en haar een jaarlijkse subsidie toe te kennen tot dekking van de secretariaatskosten.

De commissie moet bestaan uit vertegenwoordigers van de verschillende betrokken ministeries, de gemeentelijke en provinciale autoriteiten, de politie en de rijkswacht, de voornaamste liefdadigheidsinstellingen en enkele deskundigen op dat gebied. De Minister van Binnenlandse Zaken zou, op voorstel van de commissieleden, de voorzitter kunnen aanwijzen.

De commissie is bevoegd om door toedoen van haar voorzitter en met het oog op de efficiëntie een rechtsvordering in te stellen tegen de instellingen die deze wet zouden overtreden.

Om niet in botsing te komen met een bepaalde rechtspraak van het Hof van Cassatie ten aanzien van de raadzaamheid van het instellen van een rechtsvordering (cf. Arrest van 19 november 1982 — Verzameling van de arresten van het Hof van Cassatie, maart 1983, bladzijde 366, n° 172 — en Arrest van 24 november 1982 — R.D.P., 1983, 390) dient men in een afwijking van de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek te voorzien (cf. Advies van de Raad van State omtrent het wetsontwerp betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de verbruiker, art. 79, bladzijde 122, Stuk Senaat 947/1, 1984-1985, 23 juli 1985).

Art. 9

Dit artikel neemt in feite bestaande regeling over.

La commission doit jouir d'une infrastructure administrative dont les composantes doivent être :

- un secrétariat;
- des moyens de diffusion;
- une documentation importante sur la législation relative aux matières personnalisables et sur les institutions qui s'occupent d'environnement social dans le sens le plus large.

Cette infrastructure pourrait se trouver au Ministère de l'Intérieur, mais il nous semble plus opportun encore de lui donner une certaine autonomie d'action et d'information en confiant ce secrétariat au Centre de Documentation et de Coordination sociales, successeur de l'Office d'identification, qui dispose déjà de la documentation et des moyens de diffusion nécessaires. Ce centre travaille déjà en collaboration avec les autorités communales, provinciales, régionales, communautaires et nationales et a continué à suivre les appels à la générosité.

En confiant l'infrastructure de la commission à ce centre existant, on limite également les dépenses à un minimum. Il suffirait de signer une convention avec cette institution et de lui accorder un subside annuel couvrant les charges de secrétariat.

La commission doit être composée de représentants des divers ministères concernés, de représentants des autorités communales et provinciales, de représentants de la gendarmerie et de la police, de représentants des grandes organisations caritatives et de quelques experts en la matière. Le Ministre de l'Intérieur pourrait, sur proposition des membres de la commission, désigner le président.

La commission est habilitée à intenter des actions en justice par la personne de son président contre les organismes qui enfreindraient la présente loi et ce dans un but d'efficacité.

Afin de ne pas être en butte à une certaine jurisprudence de la Cour de Cassation en matière d'intérêt à agir en justice (cf. Arrêt du 19 novembre 1982 — Bulletin des arrêts de la Cour de Cassation, mars 1983, page 338, n° 172 — et Arrêt du 24 novembre 1982 — R.D.P., 1983, 390), il y a lieu de prévoir une dérogation aux articles 17 et 18 du Code judiciaire (cf. Avis du Conseil d'Etat sur le projet de loi sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, art. 79, page 122, Doc. Sénat 947/1, 1984-1985, 23 juillet 1985).

Art. 9

Cet article reprend en fait la réglementation existante actuellement.

Art. 10

Bepaalde instellingen gebruiken herhaaldelijk dezelfde vergunning. De nieuwe wet sluit dat misbruik uit.

Art. 12

Het nummer en de data dienen onder meer aangebracht te worden op de plastic zakken die worden rondgedeeld om kledingstukken in te zamelen. Zij moeten worden vermeld op alle affiches, brieven, mededelingen, bescheiden.

Een en ander moet het publiek helpen zich gemakkelijk rekenschap te geven van de geloofwaardigheid van de organisatoren.

Art. 13

Een nationale of provinciale vergunning ontheft de organisatoren niet van de verplichting om zich tot de gemeentelijke autoriteiten te wenden. Die autoriteiten kunnen tevens het verloop van de actie controleren, eventueel de ingezamelde bedragen controleren en op de toepassing van de wet toezien.

Art. 14

Het is van het grootste belang dat de oprichters en vennoten personen zijn met een onbesproken levenswandel. Het volstaat dat een van hen verdacht is om de hele vereniging in een ongunstig daglicht te stellen.

Art. 15 tot 30 (19 uitgezonderd)

De artikelen van de Hoofdstukken V, VI (art. 19 uitgezonderd) en VII hebben betrekking op de overtredingen van artikel 6.

Aangezien artikel 6 de handelsondernemingen uitsluit van iedere praktijk die tot doel heeft een beroep te doen op de vrijgevigheid van de bevolking, diende men voor die ondernemingen in geëigende sancties te voorzien.

Zulks verklaart waarom de in die drie hoofdstukken voorkomende artikelen de bepalingen of een gedeelte van de bepalingen overnemen van de Hoofdstukken V (art. 76, 79, 80, 81), VII (art. 83, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 91), VIII (art. 94, 95, 98) van het wetsontwerp betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de verbruiker (Stuk Senaat n° 947/1, 1984-1985, 23 juli 1985) welke bepalingen reeds in ruime mate opgenomen zijn in de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken.

Art. 10

Certains organismes utilisent à plusieurs reprises la même autorisation. La nouvelle loi s'oppose à cet abus.

Art. 12

Le numéro et les dates seront notamment apposés sur les sacs en plastique que l'on distribue pour récolter des vêtements. Ils seront indiqués sur tout document, affiche, lettre, communiqué, etc.

Ceci doit aider le public à s'informer facilement sur la crédibilité des organisateurs.

Art. 13

L'autorisation nationale ou provinciale ne dispense pas les organisateurs de s'adresser aux autorités communales. Ces autorités peuvent aussi contrôler le déroulement de l'action, éventuellement contrôler les montants collectés et veiller à l'application de la loi.

Art. 14

L'honorabilité des membres fondateurs et associés est d'importance capitale. Un élément douteux parmi eux jette la suspicion sur l'ensemble.

Art. 15 à 30 (19 excepté)

Les articles des Chapitres V, VI (art. 19 excepté) et VII se rapportent aux infractions à l'article 6.

L'article 6 excluant les entreprises commerciales de toute pratique visant à faire appel à la générosité de la population, il s'imposait de leur appliquer des sanctions appropriées.

C'est pourquoi les articles contenus dans ces trois chapitres reprennent les dispositions ou partie des dispositions des Chapitres V (art. 76, 79, 80, 81), VII (art. 83, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 91), VIII (art. 94, 95, 98) du projet de loi sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur (Doc. Sénat n° 947/1, 1984-1985, 23 juillet 1985), dispositions déjà largement incluses dans la loi du 14 juillet 1971 sur les pratiques du commerce.

De afwijkingen waarin voorzien bij artikel 16, 4° en 5°, zijn relevant met betrekking tot artikel 8 in fine.

Art. 34

Aangezien in steeds toenemende mate een beroep gedaan wordt op de vrijgevigheid van de bevolking door ondernemingen die het niet zo nauw nemen met de eerlijkheid (cf. Arrest van het Hof van Beroep van Antwerpen van 11 mei 1984 — Zaak REMAC), dient onverwijld werk te worden gemaakt van de toepassing van artikel 6 van de wet alsmede van de Hoofdstukken V, VI (art. 16 uitgezonderd) en VII die daar betrekking op hebben.

Art. 35

De termijn van een jaar biedt alle instellingen de mogelijkheid zich aan de nieuwe wetbepalingen aan te passen.

WETSVOORSTEL

HOOFDSTUK I

Algemene definities en toepassingsgebied

Artikel 1

Alle initiatieven, genomen met het oog op het verkrijgen van giften in geld of in natura teneinde om het even welk doel dat een humanitair, ecologisch, wetenschappelijk, sociaal, cultureel, artistiek, sportief, recreatief, godsdienstig, levensbeschouwelijk, ... karakter heeft te bevorderen worden als beroep op de vrijgevigheid beschouwd.

Art. 2

Onder toepassing van deze wet vallen alle vormen waaronder een beroep wordt gedaan op de vrijgevigheid van de bevolking, met name de inzamelingen van geld en goederen (kledij, voedingswaren, papier, allerlei herbruikbare voorwerpen) aan huis, op de openbare weg, door middel van brieven, via de informatiemedia, door intekening op of verkoop van lidmaatschapskaarten of symbolische voorwerpen, door de huis-aan-huis verkoop van commerciële, culturele of artistieke produkten, door loterijen of

Les dérogations prévues à l'article 16, 4° et 5°, sont justifiées à l'article 8 in fine.

Art. 34

Vu la recrudescence des appels à la générosité de la population camouflant des entreprises commerciales peu honnêtes (cf. Arrêt de la Cour d'Appel d'Anvers en date du 11 mai 1984 — Affaire REMAC), il s'impose de mettre sans délai en application l'article 6 de la loi ainsi que les Chapitres V, VI (art. 16 excepté) et VII s'y rapportant.

Art. 35

Le délai d'un an permettra à toutes les organisations de s'adapter aux nouvelles dispositions contenues dans la loi.

R. JEROME

PROPOSITION DE LOI

CHAPITRE Ier

Définitions générales et champ d'application

Article 1er

Sont considérés comme appels à la générosité, toutes les initiatives prises en vue d'obtenir des dons, en argent ou en nature, afin de promouvoir n'importe quel objectif à caractère philanthropique, humanitaire, écologique, scientifique, social, culturel, artistique, sportif, récréatif, religieux, philosophique, ...

Art. 2

Tombent sous l'application de la présente loi, toutes les formes sous lesquelles il est fait appel à la générosité de la population et notamment, les collectes d'argent et de biens (vêtements, aliments, papier, tous objets récupérables ...) à domicile, sur la voie publique, par correspondance, par les médias d'information, par souscription ou vente de cartes de membre ou d'objets symboliques, par colportage de produits commerciaux, culturels ou artistiques, par loterie ou tombola, par vente de publications, par

tombola's, door verkoop van publikaties, door het beroep doen op de overheid, door het organiseren van opvoeringen ...

Art. 3

Onder toepassing van deze wet vallen niet :

- 1) het beroep op de vrijgevigheid georganiseerd door de O.C.M.W.'s op het grondgebied van hun gemeente;
- 2) het beroep op de vrijgevigheid georganiseerd door de kerkfabrieken en religieuze gemeenschappen binnen hun lokalen;
- 3) het beroep op de vrijgevigheid georganiseerd in particuliere lokalen door verenigingen tijdens occasionele bijeenkomsten van hun leden en genodigden;
- 4) de « sponsoring » van sociale, culturele, sportieve, wetenschappelijke, ecologische en andere activiteiten waarvan de kosten ten laste genomen worden door commerciële firma's. Sponsor en gesponsorde mogen wel de gegeven of gekregen hulp aankondigen maar niet in de vorm van een beroep op de vrijgevigheid.

HOOFDSTUK II

Voorwaarden gesteld om een beroep te kunnen doen op de vrijgevigheid van het publiek

Art. 4

Om door de bevoegde autoriteiten te worden gemachtigd een beroep te doen op de vrijgevigheid van het publiek dienen de volgende voorwaarden te worden vervuld :

§ 1. Een rechtspersoon zijn die geen winstoogmerk nastreeft of een gestructureerde afdeling zijn van een dergelijke vereniging waarvan de statuten de doelstellingen klaar en duidelijk omschrijven en bepalen dat, in geval van ontbinding, de activa zullen worden overgemaakt aan een rechtspersoon zonder winstoogmerk die soortgelijke oogmerken nastreeft.

In afwijking van het vorige lid is het een vereniging bij uitzondering toegestaan een beroep te doen op de vrijgevigheid met het oog op het verwezenlijken van een welbepaald doel, mits dat doel in de tijd beperkt en van louter plaatselijk belang is.

§ 2. Aan de volgende criteria voldoen :

1) het bewijs leveren van de noodzaak van het beroep op de vrijgevigheid of van het feit dat het probleem niet of onvoldoende door de bestaande openbare of particuliere instellingen ter harte wordt genomen;

sollicitations des pouvoirs publics, par organisation de spectacles, etc.

Art. 3

Ne tombent pas sous l'application de la présente loi :

- 1) les appels à la générosité organisés par les C.P.A.S. sur le territoire de leur commune;
- 2) les appels à la générosité organisés à l'intérieur de leurs locaux par les fabriques d'églises et les communautés religieuses;
- 3) les appels à la générosité organisés dans des locaux privés par des associations reconnues, au cours de manifestations occasionnelles réservées à leurs membres et invités;
- 4) le soutien d'activités sociales, culturelles, sportives, scientifiques, écologiques, etc. par des firmes commerciales. Le mécène et le bénéficiaire peuvent annoncer l'aide donnée ou reçue sans toutefois que cela se fasse sous forme d'appel à la générosité.

CHAPITRE II

Des conditions requises pour pouvoir faire appel à la générosité du public

Art. 4

Pour être autorisé par les autorités compétentes à faire appel à la générosité du public, il faut que soient remplies les conditions suivantes :

§ 1er. Etre une personne morale ne poursuivant pas un but lucratif ou être un service structurellement intégré dans une telle association dont les statuts prévoient clairement et avec précision ses objectifs et stipulent qu'en cas de dissolution l'actif sera remis à une personne morale ne poursuivant pas un but lucratif et ayant des objectifs semblables.

Par dérogation à l'alinéa précédent, une association de fait peut être autorisée exceptionnellement à faire appel à la générosité afin de réaliser un seul objectif précis, pour autant que cet objectif soit limité dans le temps et d'intérêt strictement local.

§ 2. Répondre aux critères suivants :

1) prouver l'existence d'une cause justifiant la nécessité de leur appel ou l'absence ou l'insuffisance d'organismes publics ou privés qui devraient prendre le problème en charge;

2) beschikken over verantwoordelijke bestuurders met een onbesproken levenswandel, die onderling geen familie- of huwelijksband hebben of met elkaar samenwonen en wier aantal niet kleiner mag zijn dan vijf;

3) geen bezoldigingen noch vergoedingen in natura of in geld toekennen aan een bestuurder of oprichtend lid, noch personen die verwant zijn met een van hen door familie- of huwelijksband of met hen samenwonen, bezoldigen of vergoeden;

4) de algemene kosten moeten tot een minimum worden beperkt en mogen in geen geval 8 % van de ontvangsten overschrijden;

5) alle stappen die moeten worden ondernomen om een beroep te doen op de vrijgevigheid en daaraan met name op de openbare weg of ten huize uitvoering te geven, aan vrijwilligers toevertrouwen.

In afwijking van het 4) en het 5) van het vorige lid kunnen de recitspersonen die de voorwaarden vervullen waarin voorzien bij § 1, 1e lid en § 2, 1), 2), 3) van onderhavig artikel, gemachtigd worden om een beroep te doen op de vrijgevigheid van het publiek mits hun optreden beperkt blijft tot de plaatsen waar zij voldoende actief zijn en/of een goede faam hebben.

§ 3. In geval van toekenning van de vergunning aanvaarden :

- zich op om het even welk ogenblik te onderwerpen aan een controle op de rekeningen en op de besteding van de ingezamelde bedragen;
- in geen geval te verwijzen naar erkenningen toegekend voor andere doeleinden dan het oogmerk van de oproep, noch andere oogmerken voor te stellen dan die waarop de machtiging betrekking heeft;
- in de benaming geen gebruik te maken van een van de volgende termen :
« nationaal », « algemeen », « hoger », « gewestelijk », « van de Vlaamse Gemeenschap », « de la Communauté française », tenzij de Koning daarvoor toelating verleend heeft.

Ook voor gebruik van letterwoorden, symbolen of pictogrammen die het vermoeden kunnen wekken dat het om officiële instellingen gaat, is een gelijkaardige vergunning vereist.

De verwijzing naar die vergunningen dient voor te komen op ieder officieel bescheid dat van de bedoelde rechtspersoon uitgaat.

HOOFDSTUK III

Uitsluitingen

Art. 5

De bij artikel 4 bedoelde rechtspersonen of verenigingen mogen geen beroep doen op de zelfs belangelo-

2) compter des administrateurs responsables jouissant d'une honorable réputation et n'ayant pas de liens familiaux, conjugaux ou de cohabitation et dont le nombre ne peut être inférieur à cinq;

3) ne pas accorder de rétributions ou indemnités ni en nature, ni en argent, à un administrateur ou membre fondateur, ni rémunérer ou indemniser des personnes liées à l'un d'eux par des liens familiaux, conjugaux ou de cohabitation;

4) avoir des frais généraux réduits au minimum et ne dépassant en aucun cas 8 % de la recette;

5) confier toutes les démarches nécessaires à l'appel et à la réalisation qui suit l'appel, notamment sur la voie publique ou à domicile, à des bénévoles.

Par dérogation au 4) et 5) de l'alinéa précédent, les personnes morales remplissant les conditions prévues au § 1er, alinéa 1er et au § 2, 1), 2), 3) du présent article, peuvent être autorisées à faire appel à la générosité si cet appel se limite aux localités où celles-ci sont suffisamment actives et/ou honorablement connues.

§ 3. Accepter en cas d'octroi de l'autorisation :

- de se soumettre à tout moment à un contrôle des comptes et de l'utilisation des sommes recueillies;
- de ne faire en aucun cas référence à des agréments accordés à d'autres fins que l'objectif de l'appel ni proposer d'autres objectifs que celui qui a fait l'objet de l'autorisation;
- de ne faire figurer dans la dénomination aucun des termes suivants :
« national », « général », « supérieur », « régional », « de la Communauté française », « van de Vlaamse Gemeenschap », si ce n'est sur autorisation donnée par le Roi.

L'utilisation de sigles, symboles ou pictogrammes évoquant des organismes officiels est également soumise à cette autorisation.

La référence à ces autorisations devra apparaître sur tout document officiel émanant de la personne morale en question.

CHAPITRE III

Des exclusions

Art. 5

Les personnes morales ou associations visées par l'article 4 ne peuvent utiliser la collaboration même

ze medewerking van handelsverenigingen, met uitzondering van de financiële instellingen, om hun oproep kenbaar te maken en de inzameling te verrichten. Zij blijven niettemin onverkort aansprakelijk voor het verloop van het initiatief en voor de ingezamelde gelden of goederen.

Art. 6

Krachtens artikel 4 mag geen enkele commerciële firma noch leurder als verkoopargument gebruiken dat een gedeelte van de ontvangsten aangewend wordt voor een der in artikel 1 beschreven doelstellingen.

Art. 7

Om niet voor de keuze geplaatst te worden tussen hun verplichtingen tegenover het publiek en de welwillendheid tegenover dit zelfde publiek, wordt aan de personeelsleden van de openbare besturen het recht ontzegd om een beroep te doen op de vrijgevigheid wanneer zij daarbij van hun ambt laten blijken. Een beroep op de vrijgevigheid mag nooit vergezeld gaan van een bedreiging, hoe gering ook.

HOOFDSTUK IV

Controle en vergunningen

Art. 8

§ 1. De Koning richt een controle- en coördinatiecommissie op die deskundigen in deze materie afkomstig uit de daarbij betrokken administraties en de privé-sector omvat. Het secretariaat wordt waargenomen door het Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie, dat in de plaats van de Identificatiedienst is getreden.

§ 2. De commissie kan van de betrokken personen en verenigingen alle inlichtingen ter rechtvaardiging eisen die nuttig zijn voor de controle over de ontvangsten en het gebruik van de fondsen.

Zij is belast met het onderzoek omtrent de organisatoren. Zij kan daartoe de medewerking vragen van de nationale en plaatselijke openbare besturen.

Zij verspreidt bij alle betrokken overheden en onder het publiek haar advies over de verenigingen die een beroep doen op de vrijgevigheid.

Zij kan eveneens de belangrijke initiatieven inzake beroep op de vrijgevigheid coördineren.

§ 3. Het is de commissie toegestaan om, door toedoen van haar voorzitter en in afwijking van de bepalingen van de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek, overeenkomstig het bepaalde in de

bénévole d'entreprises commerciales, exception faite des organismes financiers, pour la diffusion de l'appel et la récolte du produit. Elles gardent cependant l'entière responsabilité sur le déroulement de l'appel et sur les biens ou les sommes récoltés.

Art. 6

En vertu de l'article 4, aucune entreprise commerciale, ni aucun commerçant ambulant ne peut utiliser, comme argument de vente, qu'une partie des recettes est utilisée pour un des objectifs décrits sous l'article 1er.

Art. 7

Afin de ne jamais être placé en situation de choisir entre leurs devoirs envers le public et la complaisance envers ce même public, il est interdit au personnel des pouvoirs publics d'organiser des appels à la générosité sous couvert de leur appartenance audit personnel. Un appel à la générosité ne peut jamais présenter un aspect de menace, même minime.

CHAPITRE IV

Du contrôle et des autorisations

Art. 8

§ 1er. Le Roi crée et organise une commission de contrôle et de coordination qui regroupe des experts en la matière issus des différentes administrations concernées et du secteur privé. Le Centre de Documentation et de Coordination sociales, successeur de l'Office d'identification, en assure le secrétariat.

§ 2. La commission peut exiger des personnes et associations concernées toute justification utile au contrôle des recettes et à l'utilisation des fonds.

Elle se charge de toute enquête concernant les organisateurs. Elle peut demander à cette fin la collaboration des pouvoirs publics, nationaux et locaux.

Elle est chargée de diffuser auprès de toutes les autorités concernées et dans le public son avis sur les organisations qui font appel à la générosité.

Elle peut également coordonner le programme des grandes initiatives d'appel à la générosité.

§ 3. La commission par la personne de son président est habilitée à intenter contre les organisations qui enfreindraient les dispositions de la

artikelen 63 tot 70 van het Wetboek van Strafvordering, in verband met het belang van een rechtsvordering een dergelijke vordering in te stellen tegen de instellingen die de bepalingen van deze wet zouden overtreden.

Art. 9

Er mag geen beroep op de vrijgevigheid worden gedaan zonder vergunning van de bevoegde overheid :

§ 1. Indien het gaat om een activiteit op het grondgebied van één gemeente, moeten de organisatoren een zetel hebben in die gemeente en er bekend zijn. Zij moeten een vergunning krijgen van het college van burgemeester en schepenen.

§ 2. Indien het gaat om een activiteit over verscheidene gemeenten van één provincie, moeten de organisatoren een zetel hebben in deze provincie en moeten zij een vergunning krijgen van de bestendige deputatie van de provincie.

§ 3. Indien het gaat om een activiteit over meer dan één provincie, moeten de organisatoren een vergunning krijgen van de Koning. Een nationale vergunning kan beperkt worden tot een van de drie Gewesten.

§ 4. Deze drie autoriteiten zijn ertoe gehouden :

1) het advies te vragen van de controle- en coördinatiecommissie over elke instelling die voor de eerste keer een aanvraag indient of wanneer er twijfel bestaat omtrent de betrouwbaarheid van de aanvrager;

2) toe te zien op het verloop van de activiteit;

3) de ontvangsten te controleren;

4) een verslag te zenden aan de bovenvermelde commissie.

Art. 10

De gegeven vergunning bepaalt de datum en de juiste duur van de activiteit en ook het gebied waarbinnen zij mag gehouden worden.

De vergunning is beperkt tot een enkel beroep op de vrijgevigheid.

Wie een nationale vergunning voor een jaar heeft verkregen, mag slechts een activiteit per gemeente organiseren.

Art. 11

In geen geval mag de initiatiefnemer van een beroep op de vrijgevigheid zijn vergunning doorgeven aan een andere instelling noch de opbrengst van de activiteit besteden aan een andere doelstelling dan die welke was aangekondigd.

présente loi une action en justice comme prévu aux articles 63 à 70 du Code d'instruction criminelle, et ce par dérogation à ce que disposent relativement à l'intérêt les articles 17 et 18 du Code judiciaire.

Art. 9

Aucun appel à la générosité ne peut être lancé qu'après autorisation de l'autorité compétente :

§ 1er. S'il s'agit d'une activité sur le territoire d'une seule commune, les organisateurs doivent avoir un siège dans cette commune, y être connus et obtenir l'autorisation du collège des bourgmestre et échevins.

§ 2. S'il s'agit d'une activité qui s'étend sur plusieurs communes d'une seule province, les organisateurs auront un siège dans cette province. Ils doivent obtenir l'autorisation de la députation permanente de la province.

§ 3. S'il s'agit d'une activité qui s'étend sur plus d'une province, les organisateurs doivent obtenir l'autorisation du Roi. Une autorisation nationale peut être limitée à l'une des trois Régions.

§ 4. Ces trois autorités sont tenues dans le cadre des conditions énoncées à l'article 4 de la présente loi :

1) de demander l'avis de la commission de contrôle et de coordination sur chaque organisme qui introduit une demande d'autorisation;

2) de surveiller le déroulement de l'activité;

3) de contrôler les recettes;

4) de transmettre un rapport à la commission mentionnée ci-dessus.

Art. 10

L'autorisation donnée sur base des conditions énoncées à l'article 4 de la présente loi précise la date ou la durée exacte de l'activité, ainsi que les limites territoriales sur lesquelles elle peut s'étendre.

Une autorisation ne vaut que pour un seul appel à la générosité.

Un organisateur ayant obtenu une autorisation nationale ou provinciale valable pendant un an ne peut organiser qu'une seule activité par commune.

Art. 11

L'organisateur d'un appel ne peut en aucun cas céder l'autorisation qu'il a reçue à un autre organisme ni affecter le produit de l'appel à un autre objectif que celui qui a été annoncé.

Art. 12

De commissie kent een referentienummer toe aan elke initiatiefnemer van een beroep op de vrijgevigheid die een nationale of provinciale vergunning verkregen heeft.

Dit nummer wordt voorzien van de vastgestelde data. Nummer en data moeten aan de bevolking meegedeeld worden. Zij moeten duidelijk aangebracht worden op alle documentatie- en werkmateriaal.

Art. 13

Alle vormen van beroep op de vrijgevigheid zijn onderworpen aan de waakzaamheid van de gemeentelijke politie voor wat betreft de veiligheid en het verloop ervan. Hiertoe zullen de verenigingen die een nationale of provinciale vergunning verkregen hebben, de gemeentelijke overheid raadplegen teneinde in gemeen overleg een uitvoeringsdatum vast te stellen.

Art. 14

Aan de erkende rechtspersonen zonder winstoogmerk die de perken van de vergunning te buiten gaan, wordt de vergunning ontnomen door de overheid die ze heeft toegekend.

Rechtspersonen zonder winstoogmerk waarvan een der verantwoordelijken bekend is wegens misbruiken waarvan hij de dader of de mededader is of die de vergunning ontvangen hebben op grond van valse of onjuiste verklaringen kunnen geen vergunning verkrijgen.

HOOFDSTUK V

De vordering tot staking

Art. 15

De voorzitter van de rechtbank van koophandel stelt het bestaan van een zelfs strafrechtelijk betwongende handeling vast, die een overtreding van artikel 6 inhoudt, en hij beveelt de staking hiervan.

Art. 16

De vordering, die gegrond is op artikel 15, wordt ingesteld op verzoek van :

- 1) de belanghebbenden;
- 2) de Minister van Economische Zaken;
- 3) een interprofessionele vereniging of een beroepsvereniging met rechtspersoonlijkheid;

Art. 12

La commission de contrôle accorde un numéro de référence à tout organisateur d'un appel à la générosité qui a obtenu une autorisation nationale ou provinciale.

Ce numéro est accompagné des dates prévues pour l'activité. La mention numéro/date doit être communiquée à la population. Elle doit être apposée sur tout moyen qui sert à faire connaître l'appel à la générosité.

Art. 13

Toutes les formes d'appel à la générosité sont soumises à la vigilance de la police communale en ce qui concerne la sécurité et la commodité. A cette fin, les organismes qui disposent d'une autorisation nationale ou provinciale doivent en aviser les autorités communales et fixer de commun accord une date d'exécution.

Art. 14

Les personnes morales ne poursuivant pas un but lucratif agréées qui outrepassent les limites de l'autorisation verront cette autorisation retirée par l'autorité qui l'a accordée.

Les personnes morales ne poursuivant pas un but lucratif dont un des responsables est connu pour avoir commis des abus ou pour y avoir participé ou ayant obtenu une autorisation sur base d'une déclaration fausse ou incorrecte n'obtiendront pas d'autorisation.

CHAPITRE V

De l'action en cessation

Art. 15

Le président du tribunal de commerce constate l'existence et ordonne la cessation d'un acte, même pénalement réprimé, constituant une infraction à l'article 6 de la présente loi.

Art. 16

L'action fondée sur l'article 15 est formée à la demande :

- 1) des intéressés;
- 2) du Ministre des Affaires économiques;
- 3) d'un groupement professionnel ou interprofessionnel intéressé ayant la personnalité civile;

4) een vereniging ter verdediging van de verbruikersbelangen die rechtspersoonlijkheid bezit en in de Raad voor het Verbruik vertegenwoordigd is, in afwijking van hetgeen de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek bepalen in verband met het belang om een rechtsvordering in te stellen.

5) de Commissie voor controle en coördinatie, in afwijking van hetgeen de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek bepalen in verband met het belang om een rechtsvordering in te stellen.

Art. 17

De voorzitter van de rechtbank van koophandel kan bevelen dat zijn beslissing wordt aangeplakt gedurende de door hem bepaalde termijn, zowel buiten als binnen de inrichting van de overtreder en kan gelasten dat zijn vonnis in dagbladen of op elke andere wijze wordt bekendgemaakt, alles op kosten van de overtreder.

Deze maatregelen van openbaarmaking mogen evenwel slechts opgelegd worden indien zij er kunnen toe bijdragen dat de aangeklaagde handeling of de gevolgen ervan ophouden.

Zij kunnen slechts worden uitgevoerd op het ogenblik dat de desbetreffende beslissing niet meer vatbaar is voor hoger beroep.

Art. 18

De vordering wordt ingesteld en behandeld zoals in kort geding.

Zij kan ingesteld worden bij verzoekschrift. Dit wordt in vier exemplaren neergelegd op de griffie van de rechtbank van koophandel of per aangetekende brief verzonden aan deze griffie. De griffier van de rechtbank van koophandel verwittigt onverwijld de tegenpartij door een brief en nodigt hem uit te verschijnen ten minste binnen twee dagen vanaf het verzenden van de brief, waaraan een exemplaar van het ingediende verzoekschrift is toegevoegd.

Op straffe van nietigheid, bevat het verzoekschrift :

1) de vermelding van de dag, de maand en het jaar;

2) de naam, de voornaam, het beroep en de woonplaats van de verzoeker;

3) de naam en het adres van de natuurlijke of rechtspersoon tegen wie de vordering wordt ingesteld;

4) het voorwerp en de uiteenzetting over de midelen van de vordering;

5) de handtekening van de verzoeker of van zijn advocaat.

Er wordt uitspraak gedaan over de vordering niettegenstaande elke vervolging wegens dezelfde feiten voor de strafrechter.

4) d'une association ayant pour objet la défense des intérêts des consommateurs et jouissant de la personnalité civile pour autant qu'elle soit représentée au Conseil de la consommation, par dérogation à ce que disposent relativement à l'intérêt les articles 17 et 18 du Code judiciaire;

5) de la Commission de contrôle et de coordination, par dérogation à ce que disposent relativement à l'intérêt les articles 17 et 18 du Code judiciaire.

Art. 17

Le président du tribunal de commerce peut prescrire l'affichage de sa décision, pendant le délai qu'il détermine, aussi bien à l'extérieur qu'à l'intérieur des établissements du contrevenant, et ordonner la publication de son jugement par la voie de journaux ou de toute autre manière, le tout aux frais du contrevenant.

Ces mesures de publicité ne peuvent toutefois être prescrites que si elles sont de nature à contribuer à la cessation de l'acte incriminé ou de ses effets.

Elles ne peuvent être exécutées qu'au moment où la décision qu'elles concernent n'est plus susceptible d'appel.

Art. 18

L'action est formée et instruite selon les formes du référé.

Elle peut être formée par requête. Celle-ci est déposée en quatre exemplaires au greffe du tribunal de commerce ou envoyée à ce greffe par lettre recommandée. Le greffier du tribunal avertit sans délai la partie adverse par pli judiciaire et l'invite à comparaître dans les deux jours au moins de l'envoi du pli judiciaire, auquel est joint un exemplaire de la requête introduite.

A peine de nullité, la requête contient :

1) l'indication de jour, mois et an;

2) les nom, prénom, profession et domicile du requérant;

3) les noms et adresse de la personne morale ou physique contre laquelle la demande est introduite;

4) l'objet et l'exposé des moyens de la demande;

5) la signature du requérant ou de son avocat.

Il est statué sur l'action nonobstant toute poursuite exercée en raison des mêmes faits devant toute autre juridiction pénale.

Het vonnis is uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elke voorziening en zonder borgtocht.

Elke uitspraak ingevolge een op artikel 15 gegronde vordering wordt binnen acht dagen en door toedoen van de griffier van het bevoegde rechtscollege meegedeeld aan de Minister van Economische Zaken, tenzij de uitspraak op zijn verzoek is gewezen.

Bovendien is de griffier verplicht de Minister van Economische Zaken onverwijld in te lichten over de voorziening tegen een uitspraak die met toepassing van artikel 15 is gewezen.

HOOFDSTUK VI

Strafbepalingen

Art. 19

§ 1. De natuurlijke personen die als verantwoordelijke organen van een rechtspersoon optreden en die een beroep doen op de vrijgevigheid zonder een voorafgaande vergunning verkregen te hebben van de betrokken overheid, worden gestraft met de straffen bepaald bij de artikelen 302 en 303 van het Strafwetboek naar de onderscheidingen in die artikelen gemaakt.

§ 2. De natuurlijke personen die als verantwoordelijke organen van een rechtspersoon optreden en die een beroep op de vrijgevigheid organiseren en daarbij een vergunning vervalsen of een document voorleggen dat op een vergunning lijkt, worden gestraft met het dubbele van de straffen bepaald in § 1 (onverminderd de bepalingen van de artikelen 192 tot en met 197 van het Strafwetboek).

§ 3. De natuurlijke personen die als verantwoordelijke organen van een rechtspersoon optreden en die de opbrengst van een beroep op de vrijgevigheid besteden aan een ander doel dan aangekondigd was, worden gestraft met de straffen bepaald bij de artikelen 491 tot 496 van het Strafwetboek naar de onderscheidingen in die artikelen gemaakt.

Art. 20

Met geldboete van 50 frank tot 10 000 frank worden gestraft, zij die de voorschriften overtreden van artikel 6 van deze wet.

Art. 21

Met geldboete van 500 frank tot 20 000 frank worden gestraft, zij die te kwader trouw artikel 6 van deze wet overtreden.

Le jugement est exécutoire par provision, nonobstant tout recours et sans caution.

Toute décision rendue sur une action fondée sur l'article 15 est, dans la huitaine, et à la diligence du greffier de la juridiction compétente, communiquée au ministre des Affaires économiques, sauf si la décision a été rendue à sa requête.

En outre, le greffier est tenu d'informer sans délai le ministre des Affaires économiques du recours introduit contre toute décision rendue en application de l'article 15.

CHAPITRE VI

Des sanctions

Art. 19

§ 1er. Les personnes physiques qui agissent en tant qu'organes responsables d'une personne morale et qui organisent des appels à la générosité sans autorisation préalable de l'autorité concernée seront condamnées aux peines prévues aux articles 302 et 303 du Code pénal suivant les dispositions prévues dans ces articles.

§ 2. Les personnes physiques qui agissent en tant qu'organes responsables d'une personne morale et qui organisent des appels à la générosité en falsifiant une autorisation reçue ou en produisant un document qui ressemble à une autorisation sont punissables du double des peines prévues au § 1er du présent article, sans préjudice des dispositions prévues aux articles 192 à 197 du Code pénal.

§ 3. Les personnes physiques qui agissent en tant qu'organes responsables d'une personne morale et qui détournent de leur objectif annoncé le produit d'un appel à la générosité seront condamnées aux peines prévues aux articles 491 à 496 du Code pénal suivant les dispositions de ces articles.

Art. 20

Sont punis d'une amende de 50 à 10 000 francs, ceux qui commettent une infraction aux dispositions de l'article 6 de la présente loi.

Art. 21

Sont punis d'une amende de 500 à 20 000 francs, ceux qui, de mauvaise foi, commettent une infraction à l'article 6 de la présente loi.

Art. 22

Met geldboete van 1 000 frank tot 20 000 frank worden gestraft :

1) zij die de beschikking niet naleven van een vonnis of arrest gewezen krachtens artikel 15, ingevolge een vordering tot staking;

2) zij die het vervullen van de opdracht der in de artikelen 28 tot 30 genoemde personen met het oog op de opsporing en vaststelling van de overtredingen of de niet-nakoming van deze wet, met opzet verhinderen of belemmeren;

3) zij die opzettelijk, zelf of door een tussenpersoon de aanplakbrieven aangebracht bij toepassing van de artikelen 17 en 25 geheel of gedeeltelijk vernietigen, verbergen of verscheuren.

Art. 23

Wanneer de aan de rechtbank voorgelegde feiten het voorwerp zijn van een vordering tot staking kan er geen uitspraak worden gedaan over de strafvordering dan nadat een in kracht van gewijsde gegane beslissing is gewezen over de vordering tot staking.

Art. 24

Onverminderd de toepassing van de gewone regels inzake herhaling wordt de bij artikel 22 bepaalde straf verdubbeld wanneer een in het 1) van dit artikel bedoelde overtreding gepleegd wordt binnen vijf jaar na een in kracht van gewijsde getreden veroordeling wegens dezelfde overtreding.

Art. 25

De rechtbank kan bevelen dat het vonnis wordt aangeplakt gedurende de door haar bepaalde termijn zowel buiten als binnen de inrichting van de overtreder, en kan gelasten dat het vonnis op kosten van de overtreder wordt bekendgemaakt in dagbladen of op elke andere wijze; zij kan bovendien de verbeurdverklaring bevelen van de ongeoorloofde winsten verwezenlijkt dank zij de overtreding.

Art. 26

De vennootschappen en verenigingen met rechtspersoonlijkheid zijn burgerrechtelijk aansprakelijk voor de veroordelingen tot schadevergoeding, geldboeten, kosten, verbeurdverklaringen, teruggaven en geldelijke sancties, van welke aard ook, die wegens overtreding van de bepalingen van deze wet tegen hun organen of aangestelden zijn uitgesproken.

Dit geldt eveneens voor de leden van alle handelsverenigingen, die geen rechtspersoonlijkheid be-

Art. 22

Sont punis d'une amende de 1 000 à 20 000 francs :

1) ceux qui ne se conforment pas à ce que dispose un jugement ou un arrêt rendu en vertu de l'article 15 à la suite d'une action en cessation;

2) ceux qui, volontairement, empêchent ou entravent l'exécution de la mission des personnes mentionnées aux articles 28 à 30 en vue de rechercher et constater les infractions ou les manquements aux dispositions de la présente loi;

3) ceux qui, volontairement, en personne ou par personne interposée, suppriment, dissimulent ou lacèrent totalement ou partiellement les affiches apposées en application des articles 17 et 25.

Art. 23

Lorsque les faits soumis au tribunal font l'objet d'une action en cessation, il ne peut être statué sur l'action pénale qu'après qu'une décision coulée en force de chose jugée ait été rendue sur l'action en cessation.

Art. 24

Sans préjudice de l'application des règles habituelles en matière de récidive, la peine prévue à l'article 22 est doublée si une infraction visée au 1) de cet article, est commise dans les cinq ans à dater d'une condamnation coulée en force de chose jugée prononcée du chef de la même infraction.

Art. 25

Le tribunal peut ordonner l'affichage du jugement pendant le délai qu'il détermine aussi bien à l'extérieur qu'à l'intérieur des installations du contrevenant et aux frais de celui-ci, de même que la publication du jugement aux frais du contrevenant, par la voie des journaux ou de toute autre manière; il peut, en outre, ordonner la confiscation des bénéfices illicites réalisés à la faveur de l'infraction.

Art. 26

Les sociétés et associations ayant la personnalité civile sont civilement responsables de condamnations aux dommages-intérêts, amendes, frais, confiscations, restitutions et sanctions pécuniaires quelconques prononcés pour infraction aux dispositions de la présente loi contre leurs organes ou préposés.

Il en est de même des membres de toutes associations commerciales dépourvues de la personnalité

zitten, wanneer de overtreding door een vennoot, zaakvoerder of aangestelde is gepleegd ter gelegenheid van een tot de werkzaamheid van de vereniging behorende verrichting. Evenwel is de burgerrechtelijk aansprakelijke vennoot persoonlijk niet verder gehouden dan tot de sommen of waarden die de verrichting hem opgebracht heeft.

Deze vennootschappen en verenigingen kunnen rechtstreeks voor de strafrechter gedagvaard worden door het openbaar ministerie of door de burgerlijke partij.

Art. 27

De bepalingen van Boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van Hoofdstuk VII en artikel 22, zijn van toepassing op de overtredingen bedoeld bij artikel 6 van deze wet.

In afwijking van artikel 43 van het Strafwetboek, oordeelt de rechtbank, zo deze een veroordeling uitspreekt naar aanleiding van een der overtredingen bedoeld in deze wet of de bijzondere verbeurdverklaring moet bevolen worden. Deze bepaling is niet van toepassing in het geval van herhaling als bedoeld in artikel 24.

Na het verstrijken van een termijn van tien dagen na de uitspraak is de griffier van de rechtbank of van het hof ertoe gehouden de Minister van Economische Zaken, elk vonnis of arrest betreffende een overtreding bedoeld bij deze wet ter kennis te brengen bij een gewone brief.

De griffier is er eveneens toe gehouden de minister onverwijld in te lichten over de voorziening tegen een dergelijke beslissing.

HOOFDSTUK VII

Opsporing en vaststelling van de bij artikel 6 van deze wet verboden handelingen

Art. 28

§ 1. Onverminderd de plichten van de officieren van gerechtelijke politie, zijn de door de Minister aangewezen ambtenaren bevoegd om de in de artikelen 17 tot 20 vermelde overtredingen op te sporen en vast te stellen. De processen-verbaal, welke door die ambtenaren worden opgesteld, hebben bewijskracht tot het tegendeel is bewezen.

§ 2. In de uitoefening van hun ambt mogen de in § 1 bedoelde ambtenaren :

1) tijdens de gewone openings- of werkuren binnentreden in de werkplaatsen, gebouwen, binnenplaatsen en gesloten ruimten waar zij voor het vervullen van hun opdracht toegang moeten hebben;

2) alle dienstige vaststellingen doen, zich op eerste vordering ter plaatse te bescheiden, stukken of

civile, lorsque l'infraction a été commise par un associé, gérant ou préposé, à l'occasion d'une opération entrant dans le cadre de l'activité de l'association. L'associé civilement responsable n'est toutefois personnellement tenu qu'à concurrence des sommes ou valeurs qu'il a retirées de l'opération.

Ces sociétés et associations pourront être citées directement devant la juridiction répressive par le Ministère public ou la partie civile.

Art. 27

Les dispositions du Livre Ier du Code pénal, sans exception du Chapitre VII et de l'article 22, sont applicables aux infractions visées à l'article 6 de la présente loi.

Par dérogation à l'article 43 du Code pénal, le tribunal apprécie, lorsqu'il prononce une condamnation pour une infraction visée à l'article 6 de la présente loi, s'il y a lieu d'ordonner la confiscation spéciale. La présente disposition n'est pas d'application dans le cas de récidive visé par l'article 24.

A l'expiration d'un délai de dix jours à compter du prononcé, le greffier du tribunal ou de la cour est tenu de porter à la connaissance du ministre des Affaires économiques, par lettre ordinaire, tout jugement ou arrêt relatif à une infraction visée par la présente loi.

Le greffier est également tenu d'aviser sans délai le ministre de tout recours introduit contre pareille décision.

CHAPITRE VII

Recherche et constatation des actes interdits par l'article 6 de la présente loi

Art. 28

§ 1er. Sans préjudice des devoirs incombant aux officiers de police judiciaire, les agents commissionnés par le ministre des Affaires économiques sont compétents pour rechercher et constater les infractions mentionnées aux articles 20 à 22. Les procès-verbaux dressés par ces agents font foi jusqu'à preuve du contraire.

§ 2. Dans l'exercice de leurs fonctions, les agents visés au § 1er peuvent :

1) pénétrer, pendant les heures habituelles d'ouverture ou de travail, dans les ateliers, bâtiments, cours adjacentes et enclos dont l'accès est nécessaire à l'accomplissement de leur mission;

2) faire toutes les constatations utiles, se faire produire sur première réquisition et sans dépla-

boeken die zij voor hun opsporingen en vaststellingen nodig hebben, doen overleggen en daarvan afschrift nemen;

3) tegen ontvangstbewijs, beslag leggen op de onder het 2) opgesomde documenten die noodzakelijk zijn voor het bewijs van een overtreding of om de daders of de medeplichtigen van de overtredders op te sporen;

4) monsters nemen op de wijze en onder de voorwaarden door de Koning bepaald;

5) indien zij redenen hebben te geloven dat een overtreding gepleegd werd, in bewoonde lokalen binnentreden mits voorafgaande machtiging van de rechter in de politierechtbank; de bezoeken in bewoonde lokalen moeten tussen acht en achttien uur en ten minste door twee ambtenaren samen verricht worden.

§ 3. In de uitoefening van hun ambt kunnen de in § 1 bedoelde ambtenaren de bijstand van de gemeentepolitie en van de rijkswacht vorderen.

§ 4. De gemachtigde ambtenaren oefenen de hun door dit artikel verleende bevoegdheden uit onder het toezicht van de procureur-generaal, onverminderd hun ondergeschiktheid aan hun meerderen in het bestuur.

Art. 29

§ 1. De in artikel 28, § 1, bedoelde ambtenaren zijn eveneens bevoegd voor het opsporen en het vaststellen van de handelingen die, zonder strafbaar te zijn, het voorwerp kunnen zijn van een vordering tot staken op initiatief van de minister van Economische Zaken. De processen-verbaal welke dienomtrent worden opgesteld, hebben bewijskracht tot het tegendeel is bewezen.

§ 2. In de uitoefening van hun ambt beschikken de in § 1 bedoelde ambtenaren over de bevoegdheden vermeld in artikel 28, § 2, 1), 2) en 4).

Art. 30

Op vertoon van de processen-verbaal opgemaakt op grond van artikel 28, § 1, kan het openbaar ministerie de inbeslagneming bevelen van de produkten die het voorwerp van de overtreding zijn.

Wanneer de aangestelde ambtenaren ingevolge de hen door artikel 28, § 1, toegekende bevoegdheid een overtreding vaststellen, kunnen zij overgaan tot het bewarend beslag van de produkten die het voorwerp van de overtreding uitmaken. Dit beslag moet, overeenkomstig het bepaalde in het eerste lid, door het openbaar ministerie bevestigd worden binnen een termijn van acht dagen.

De persoon, bij wie beslag op de produkten wordt gelegd, kan als gerechtelijk bewaarder ervan aangesteld worden.

Het beslag wordt van rechtswege opgeheven door het vonnis dat een einde maakt aan de vervolgingen,

cement, les documents, pièces ou livres nécessaires à leurs recherches et constatations et en prendre copie;

3) saisir, contre récépissé, les documents visés au 2) qui sont nécessaires pour faire la preuve d'une infraction ou pour rechercher les coauteurs ou complices des contrevenants;

4) prélever des échantillons, suivant les modes et les conditions déterminés par le Roi;

5) s'ils ont des raisons de croire à l'existence d'une infraction, pénétrer dans les locaux habités moyennant l'autorisation préalable du juge du tribunal de police; les visites dans les locaux habités doivent s'effectuer entre huit et dix-huit heures et être faites conjointement par deux agents au moins.

§ 3. Dans l'exercice de leur fonction, les agents visés au § 1er peuvent requérir l'assistance de la police communale ou de la gendarmerie.

§ 4. Les agents commissionnés exercent les pouvoirs qui leur sont accordés par le présent article sous la surveillance du procureur général, sans préjudice de leur subordination à l'égard de leurs supérieurs dans l'administration.

Art. 29

§ 1er. Les agents visés à l'article 28, § 1er, sont également compétents pour rechercher et constater les actes qui, sans être punissables, peuvent faire l'objet d'une action en cessation formée à l'initiative du ministre des Affaires économiques. Les procès-verbaux dressés à ce propos font foi jusqu'à preuve du contraire.

§ 2. Dans l'exercice de leurs fonctions, les agents visés au § 1er disposent des pouvoirs mentionnés à l'article 28, § 2, 1), 2) et 4).

Art. 30

Le Ministère public, au vu des procès-verbaux dressés en exécution de l'article 28, § 1er, peut ordonner la saisie de produits faisant l'objet de l'infraction.

Les fonctionnaires commissionnés, lorsqu'ils constatent une infraction en vertu des pouvoirs qui leur sont conférés par l'article 28, § 1er, peuvent procéder à titre conservatoire, à la saisie des produits faisant l'objet de l'infraction. Cette saisie devra être confirmée par le Ministère public dans un délai qui ne peut excéder huit jours, conformément aux dispositions du premier alinéa.

La personne entre les mains de laquelle les produits sont saisis, peut en être constituée gardien judiciaire.

La saisie est levée de plein droit par le jugement mettant fin aux poursuites, lorsque ce jugement est

zodra dit in kracht van gewijsde is gegaan, of door seponering van de zaak.

Het openbaar ministerie kan het door hem bevolen of bevestigd beslag opheffen als de overtreder ervan afziet de produkten aan te bieden in de omstandigheden die tot vervolging aanleiding hebben gegeven; die verzaking houdt geen erkenning van de gegrondheid van die vervolging in.

HOOFDSTUK VIII

Wijzigings-, opheffings- en overgangsbepalingen

Art. 31

De wet van 31 december 1851 op de loterijen blijft van toepassing voor de loterijen waarbij geen beroep wordt gedaan op de vrijgevigheid.

Art. 32

Het 3) van artikel 8 van de wet van 13 augustus 1986 tot reglementering van de leurhandel, wordt opgeheven vanaf de inwerkingtreding van artikel 6 van deze wet, zoals bepaald in artikel 34.

Art. 33

Het koninklijk besluit van 22 september 1823 houdende bepalingen betreffende collectes in de kerken en ten huize, wordt opgeheven vanaf de inwerkingtreding van deze wet, zoals bepaald in artikel 35.

HOOFDSTUK IX

Slotbepalingen

Art. 34

Artikel 6 evenals de Hoofdstukken V, VI, met uitzondering van artikel 19, en VII treden in werking op de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Art. 35

Deze wet, met uitzondering van de bepalingen van artikel 34 treedt in werking één jaar nadat ze in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

28 januari 1988.

passé en force de choses jugée ou par le classement sans suite.

Le Ministère public peut donner mainlevée de la saisie qu'il a ordonnée ou confirmée, si le contrevenant renonce à offrir les produits dans les conditions ayant donné lieu aux poursuites; cette renonciation n'implique aucune reconnaissance du bien-fondé de ces poursuites.

CHAPITRE VIII

Dispositions modificatives, abrogatoires et transitoires

Art. 31

La loi du 31 décembre 1851 sur les loteries reste d'application pour les loteries organisées en dehors de tout appel à la générosité.

Art. 32

Le 3) de l'article 8 de la loi du 13 août 1986 réglementant l'exercice des activités ambulantes est abrogé dès l'entrée en vigueur de l'article 6 de la présente loi tel que défini à l'article 34.

Art. 33

L'arrêté royal du 22 septembre 1823 contenant des dispositions à l'égard des collectes dans les églises et à domicile est abrogé dès l'entrée en vigueur de la présente loi, comme défini en son article 35.

CHAPITRE IX

Dispositions finales

Art. 34

L'article 6 ainsi que les Chapitres V, VI, article 19 excepté, et VII entrent en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur Belge*.

Art. 35

La présente loi, exception faite des dispositions de l'article 34, entre en vigueur un an après sa publication au *Moniteur Belge*.

28 janvier 1988.

R. JEROME